

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 21, No. 2, 2026. Article ID: OJED-21-02-005
Article Info: Received 16 March, 2026; Revised 2 July, 2026; Accepted 9 July, 2026

OJED
An Online Journal
of Education
www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

**ผลของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
ที่มีต่อทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษา**
**Effects of Physical Education Learning Using Role Play with Storytelling
on Fundamental Movement Skills of Elementary Students**

ชวิศา มะลิมาตย์¹ และ รวิศรา ตรงจิตพิทักษ์^{2*}
Chawisa Malimat¹ and Ravisara Trongjitpituk^{2*}

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และ 2) เปรียบเทียบคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 61 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และ 3) แบบทดสอบ Test of Gross Motor Development – Third Edition (TGMD-3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีกลุ่มสัมพันธ์ และวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) คะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกทักษะ และ 2) หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะวิ่งสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนทักษะวิ่งควมบ้า ก้าวเท้าไปด้านข้าง และกระโดดสลับขาหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ทักษะกระโดดขาเดียว และทักษะกระโดดไปข้างหน้า หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยพบค่าขนาดอิทธิพล ($\eta^2 = .19$) อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีผลต่อการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวของผู้เรียนในทางปฏิบัติ

คำสำคัญ : นวัตกรรมทางการสอนพลศึกษา, การเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติและการเล่านิทาน, ทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน, การจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์, นักเรียนประถมศึกษา

¹ นิสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : chawisamali24@gmail.com
Master Student in Division of Health and Physical Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
Email: chawisamali24@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาสุขภาพศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : ravisara.t@chula.ac.th
Assistant Professor (Ph.D.) in Division of Health and Physical Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
Email: ravisara.t@chula.ac.th

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare the students' fundamental movement skills before and after being taught using a role-play integrated with storytelling, and 2) compare the students' fundamental movement skills after the experiment. The sample consisted of 61 first-grade students enrolled in the 2025 academic year at a school located in Surin province. The participants were selected using cluster random sampling, with classrooms as the sampling units, and were randomly assigned via lottery into an experimental group ($n = 30$) and a control group ($n = 31$). The research instruments included: 1) physical education lesson plans using role-play integrated with storytelling, 2) conventional physical education lesson plans, and 3) the Test of Gross Motor Development–Third Edition (TGMD-3). Data was analyzed using mean, standard deviation, paired-samples t -test, and analysis of covariance (ANCOVA). The results of the study were as follows: 1) The fundamental movement skill scores of the experimental group after the experiment were significantly higher than before the experiment at the .01 level across all skills. 2) after the experiment, the experimental group demonstrated significantly higher running skill scores than the control group at the .05 level. Additionally, the scores for galloping, sliding, and skipping were significantly higher than those of the control group at the .01. However, no significant differences were found between the two groups in hopping and horizontal jumping. This study reflects that physical education learning using role-play integrated with storytelling tends to promote elementary students' fundamental movement skills. The effect size ($\eta^2 = .19$) was found to be at a moderate level, indicating that this instructional innovation had a practical effect on the development of students' movement skills.

Keywords: physical education pedagogical innovation, learning through role-playing and storytelling, fundamental movement skills, creative learning, elementary students

บทนำ

กิจกรรมทางกายเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในหลายด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในช่วงวัยเด็กตอนต้นและระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญของการวางรากฐานพัฒนาการตลอดช่วงชีวิต (ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย [ทีแพค], 2563; World Health Organization, 2019) เด็กวัยดังกล่าวเรียนรู้ผ่านการเล่น การเคลื่อนไหว และการเลียนแบบอย่างเป็นธรรมชาติ (Ginsburg et al., 2007) เด็กที่ได้รับโอกาสเคลื่อนไหวในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเล่นและกิจกรรมทางกายอย่างเพียงพอจะมีแนวโน้มพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการมีชีวิตที่กระฉับกระเฉง มีสุขภาพที่ดี และสามารถเรียนรู้ในระบบโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Donnelly et al., 2016; Poitras et al., 2016; Sibley & Etnier, 2003) งานวิจัยของ Tremblay et al. (2016) ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่มีกิจกรรมทางกายอย่างสม่ำเสมอมีความมั่นใจในตนเองสูงขึ้น มีความสามารถทางสังคมมากขึ้น และมีพัฒนาการทางสติปัญญาในระดับที่ดีกว่าเด็กที่มีพฤติกรรมเนือยนิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Hardy et al. (2018) ที่รายงานว่า พฤติกรรมเนือยนิ่งอาจเป็นปัจจัยจำกัดของพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวของเด็ก

โดยพบความสัมพันธ์ระหว่างเวลาหน้าจอกับองค์ประกอบสมรรถภาพทางกายและทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานในเด็กอายุ 5-16 ปี พบว่าเด็กที่มีเวลาหน้าจอสูงมีโอกาสดำที่จะบรรลุระดับทักษะการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม ดังนั้น สำหรับวัยเด็กซึ่งอยู่ในช่วงสำคัญของพัฒนาการ การลดพฤติกรรมเนือยนิ่งและเพิ่มโอกาสในการฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างหลากหลายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานในระยะยาว

โรงเรียนถือเป็นบริบทสำคัญในการขับเคลื่อนการส่งเสริมกิจกรรมทางกายแบบเต็มรูปแบบ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เด็กใช้เวลาอยู่เป็นประจำ และสามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเคลื่อนไหวได้อย่างเหมาะสม (กลุ่มงานวิจัยพฤติกรรมและปรากฏการณ์สังคม, 2566) ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการเคลื่อนไหวและวางรากฐานพฤติกรรมที่มีกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมตั้งแต่วัยเรียน หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่สัมพันธ์กับการมีกิจกรรมทางกายในระยะยาว คือ ระดับความสามารถด้านทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills: FMS) ซึ่งทักษะการเคลื่อนที่ (locomotor skills) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่ง (Bremer & Cairney, 2018) ตามแนวคิดพัฒนาการการเคลื่อนไหวของ Goodway et al. (2021) ทักษะการเคลื่อนที่เป็นรากฐานสำคัญในช่วงวัยประถมศึกษาตอนต้น และเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะเฉพาะทางในลำดับถัดไป หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม อาจส่งผลต่อความมั่นใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายในอนาคต นักเรียนที่มีระดับทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานต่ำมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมทางกายน้อยและสนุกกับการเคลื่อนไหวน้อยกว่านักเรียนที่มีทักษะดีกว่า (ชยุตน์ ไทรศักดิ์สิทธิ์, 2562) สอดคล้องกับ Nesbitt and Bullard (2021) ที่ระบุว่าพื้นฐานการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านความสัมพันธ์ของร่างกาย และเอื้อต่อการพัฒนาสู่การเล่นกีฬา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวได้ตามพัฒนาการ มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และเข้าร่วมกิจกรรมทางกายได้อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สะท้อนว่าการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ถึงแม้หลักสูตรจะกำหนดเป้าหมายชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่าเด็กจำนวนมากมีระดับกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ และมีระดับทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานต่ำกว่าที่ควรจะเป็น (ทีแพค, 2563) สะท้อนข้อจำกัด ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่อาจยังไม่สามารถกระตุ้นแรงจูงใจและการมีส่วนร่วมของเด็กได้อย่างเต็มที่ หากสถานศึกษายังคงใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสั่ง การฝึกซ้ำ หรือการประเมินผลเชิงทักษะเพียงอย่างเดียว อาจไม่สามารถส่งเสริมแรงจูงใจภายใน และพฤติกรรมที่มีกิจกรรมทางกายอย่างยั่งยืนได้ โดยเฉพาะในเด็กวัยประถมศึกษาที่อยู่ในช่วงสำคัญของการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานและการสร้างเจตคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย (ทีศนา แคมมณี, 2560; Robinson et al., 2015) ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ผ่านการเล่นจึงเป็นประเด็นสำคัญในบริบทการจัดการศึกษาปัจจุบัน และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการส่งเสริมสุขภาวะเด็กตามเป้าหมายทางการศึกษาของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ,

2551) ครูพลศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับพัฒนาการและความสนใจของผู้เรียน (Clark et al., 2002) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติร่วมกับการเล่านิทานสามารถส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนได้หลายด้าน ทั้งด้านการมีส่วนร่วม การจดจ่อใส่ใจ และการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ (สินีนาฏ แสงแพง และ ปัทมาวดี เล่ห์มิ่งคล, 2563; นุชนาถ น้อยอาษา, 2566) นอกจากนี้ การใช้เรื่องราวและสถานการณ์สมมติเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมยังช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนาน แรงจูงใจ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น (Pesce et al., 2016) อีกทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวผ่านการสวมบทบาทและการแสดงออกตามสถานการณ์ยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับวัย (Samalot-Rivera, 2014)

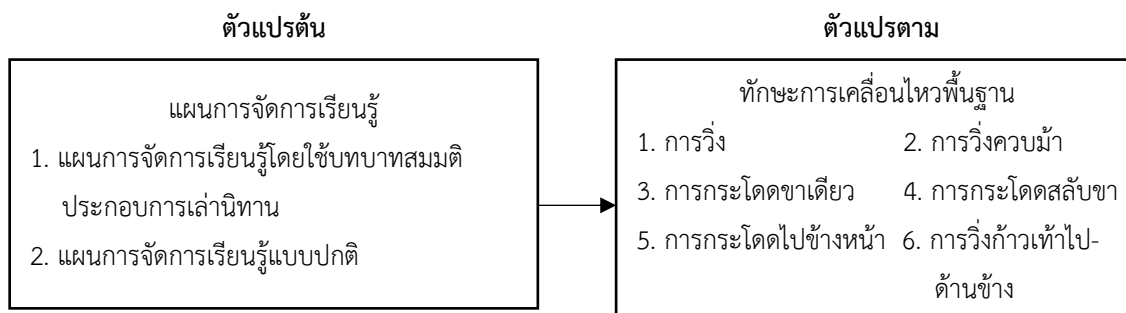
บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมผ่านการฟัง การคิดจินตนาการ การสวมบทบาท และการแสดงออกทางการเคลื่อนไหว โดยใช้เนื้อเรื่องและสถานการณ์ในนิทานเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการรับบทเป็นตัวละคร การเลียนแบบท่าทาง และการปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนด ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจ ความสนุกสนาน และแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น (ทิศนา แคมมณี, 2560) นอกจากนี้ การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในหลายด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะการส่งเสริมการเคลื่อนไหว การสื่อสาร การคิดสร้างสรรค์ การกล้าแสดงออก และการทำงานร่วมกับผู้อื่น (สินีนาฏ แสงแพง และ ปัทมาวดี เล่ห์มิ่งคล, 2563) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงในบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเหมาะสมกับวัย ทำให้เกิดความมั่นใจในการเคลื่อนไหวและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายมากยิ่งขึ้น (นุชนาถ น้อยอาษา, 2566) การบูรณาการกิจกรรมบทบาทสมติร่วมกับการเล่านิทานจึงได้รับความสนใจในการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเคลื่อนไหวผ่านสถานการณ์สมมติที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริง และสามารถพัฒนาการเคลื่อนไหวได้อย่างเหมาะสมตามลำดับขั้น (Samalot-Rivera, 2014) อีกทั้งยังส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและการรู้คิดของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Pesce et al., 2016)

แม้ว่าการใช้การเล่านิทานและการแสดงบทบาทสมมติจะได้รับการพิสูจน์แล้วว่ามีความประโยชน์ในหลายบริบทของการศึกษาปฐมวัย แต่ในสาขาพลศึกษายังมีการศึกษาที่เจาะจงวิเคราะห์ผลลัพธ์ของวิธีการเหล่านี้ที่มีต่อทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานในเด็กวัยประถมศึกษาอย่างจำกัด โดยเฉพาะในแง่ของการใช้เป็นกลไกกระตุ้นให้เด็กมีความสุขกับการเคลื่อนไหวและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ การศึกษาค้นคว้าจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานต่อพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวของเด็ก ผู้วิจัยมุ่งหวังว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นโดยประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมติร่วมกับการเล่านิทานจะช่วยส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจภายใน เพิ่มโอกาสในการฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวอย่างหลากหลาย และพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ ได้แก่ ทักษะ

การวิ่ง (run) การวิ่งควมม้า (gallop) การกระโดดขาเดียว (hop) การกระโดดสลับขา (skip) การกระโดดไปข้างหน้า (horizontal jump) และการวิ่งก้าวเท้าไปด้านข้าง (slide) นำมาสู่กรอบแนวคิดการวิจัย (ภาพ 1)

ภาพ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่นิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่นิทานและกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษาแบบปกติ

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 3 ห้องเรียน ประกอบด้วย ห้อง ป.1/1 จำนวน 30 คน, ป.1/2 จำนวน 30 คน และ ป.1/3 จำนวน 31 คน

1.2 ตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่มด้วยวิธีการจับฉลากเลือกห้องเรียนจำนวน 2 ห้อง จากทั้งหมด 3 ห้องเรียน จากนั้นนำทั้งสองห้องเรียนที่ได้มาทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) อีกครั้งโดยผู้วิจัยใช้หมายเลขกำกับทั้งสองห้องเรียน จากนั้นทำการจับฉลากเพื่อกำหนดให้ห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม โดยมีกลุ่มทดลองจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่นิทานจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 31 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ทั้งหมด 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที และตรวจสอบค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ทางพลศึกษา จำนวน 5 ท่าน ผลการตรวจสอบดังกล่าวเท่ากับ 1.00 โดยแผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ในชั้นการนำไปใช้ (20 นาที) โดยมีกิจกรรม ดังนี้

2.1.1.1 กระต่ายน้อยพิชิตเส้นทางเวทมนตร์	2.2.1.2 ม้าน้อยผจญภัยในทุ่งหญ้าวิเศษ
2.2.1.3 ม้าน้อยพิชิตทุ่งเวทมนตร์	2.2.1.4 ม้าน้อยผจญภัยในทุ่งกว้าง
2.2.1.5 กบน้อยผจญภัยในป่าใหญ่	2.2.1.6 นกน้อยโผล่บิน
2.2.1.7 นกน้อยบินหนีภัย	2.2.1.8 กระรอกผจญภัยในป่าเวทมนตร์

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ในชั้นนำไปใช้ (20 นาที) โดยมีกิจกรรม ดังนี้

2.1.2.1 วิ่งผลัดहरषา	2.2.2.2 วิ่งซิกแซก ซิงแซมป์
2.2.2.3 วิ่งขี่ม้าส่งผ้าวิเศษ	2.2.2.4 วิ่งขี่ม้าอ้อมหลัก
2.2.2.5 รวมพลัง Jumping	2.2.2.6 Skipping ซิงรางวัล
2.2.2.7 Hopping ซิงชัย	2.2.2.8 Slide ไปหารางวัล

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ Test of Gross Motor Development – Third Edition (TGMD-3) ซึ่งเป็นแบบทดสอบมาตรฐานสากลสำหรับประเมินทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับประถมศึกษา (อายุ 3-10 ปี) ซึ่งพัฒนาโดย Ulrich (2019) ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบดังกล่าวมาแปลเป็นภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ในด้านความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของภาษา จากนั้นผู้วิจัยได้นำผลมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือมีค่า 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จึงนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยเลือกประเมินเฉพาะทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ ได้แก่ ทักษะการวิ่ง การวิ่งควมม้า การกระโดดขาเดียว การก้าวกระโดดสลับขา การกระโดดไปข้างหน้า และการวิ่งก้าวเท้าไปด้านข้าง โดยวิธีการประเมินทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน พิจารณาความถูกต้องของการเคลื่อนไหวในแต่ละองค์ประกอบ ผู้ประเมินสังเกตการปฏิบัติของนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้นักเรียนปฏิบัติทักษะ จำนวน 2 ครั้ง แต่ละทักษะประกอบด้วย เกณฑ์ย่อย 3-5 ข้อ กรณีนักเรียนทำได้ตามเกณฑ์ ให้ 1 คะแนน นักเรียนทำไม่ได้

ตามเกณฑ์ ให้ 0 คะแนน จากนั้นรวมคะแนนแต่ละเกณฑ์ย่อยในทักษะ และนำคะแนนจากการปฏิบัติ ทั้ง 2 ครั้งมารวมกัน เพื่อใช้เป็นคะแนนรวมของทักษะนั้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนการทดลอง (Pre-test) ของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

3.2 ทำการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มอิสระ (Independent sample *t*-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างเบื้องต้น

3.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด เดิมผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการทดลองไว้ 8 สัปดาห์ เนื่องจากภายหลังการเก็บข้อมูลก่อนการทดลองได้เกิดสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนระหว่างไทย-กัมพูชา ส่งผลให้โรงเรียนต้องประกาศปิดการเรียนการสอนเป็นการชั่วคราว ทำให้ไม่สามารถดำเนินการทดลองได้ตามแผนที่กำหนดไว้ เมื่อโรงเรียนกลับมาเปิดการเรียนการสอนตามปกติ ระยะเวลาก่อนสิ้นสุดภาคเรียนมีอยู่อย่างจำกัด โรงเรียนจึงกำหนดให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภายในระยะเวลา 4 สัปดาห์ จึงปรับแผนการดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม ใช้ระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ดังนี้

3.3.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

3.3.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบปกติ

3.4 หลังสิ้นสุดการทดลอง ดำเนินการทดสอบทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหลังการทดลอง (Post-test) ของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

3.5 นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สรุปผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าเฉลี่ย (*M*) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ภายในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน และภายในกลุ่มควบคุมที่ได้รับได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบปกติ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน (Paired samples *t*-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างในกลุ่มเดียวกัน โดยทดสอบระดับนัยสำคัญ .05

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหลังการจัดการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance: ANCOVA) ทั้งนี้ได้กำหนดคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test) เป็นตัวแปรร่วม (Covariate) เพื่อควบคุมความแตกต่างเบื้องต้นระหว่างกลุ่ม โดยทดสอบระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลรวมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ ($M = 40.67$, $SD = 2.99$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ ($M = 29.93$, $SD = 4.12$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกรายทักษะพบว่าทักษะวิ่ง ทักษะวิ่งควมบ้า ทักษะกระโดดขาเดียว ทักษะก้าวกระโดดสลับขา ทักษะกระโดดไปข้างหน้า และทักษะวิ่งก้าวเท้าไปด้านข้าง มีคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 1)

ตาราง 1

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

รายการ		ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	p
		(n = 30)		(n = 31)			
		M	SD	M	SD		
ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (คะแนน)	วิ่ง	7.00	1.23	7.87	0.51	-4.88	<.01**
	วิ่งควมบ้า	5.07	1.29	7.20	1.13	-17.14	<.01**
	กระโดดขาเดียว	3.23	1.99	5.73	1.26	-10.48	<.01**
	ก้าวกระโดดสลับขา	3.87	1.12	5.53	0.86	-9.89	<.01**
	กระโดดไปข้างหน้า	5.23	1.50	6.80	0.99	-9.99	<.01**
	วิ่งก้าวเท้าไปด้านข้าง	5.53	1.57	7.53	0.86	-8.03	<.01**
	ผลรวมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน	29.93	4.12	40.67	2.99	-22.17	<.01**

หมายเหตุ. ** $p < .01$

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม เมื่อควบคุมคะแนนก่อนการทดลองแล้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลรวมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานหลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 13.34$, $p < .01$, Partial $\eta^2 = .19$) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลระดับมาก โดยสามารถจำแนกผลการเปรียบเทียบรายทักษะได้ ดังนี้ ทักษะการวิ่ง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.13$, $p = .03$, Partial $\eta^2 = .08$) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลระดับปานกลาง ทักษะการวิ่งควมบ้า พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 9.18$, $p < .01$, Partial

$\eta^2 = .17$) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลระดับมาก ทักษะการก้าวกระโดดสลับขา พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 19.89, p < .01$, Partial $\eta^2 = .23$) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลระดับมาก ทักษะการวิ่งก้าวเท้าไปด้านข้าง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 18.62, p < .01$, Partial $\eta^2 = .24$) ซึ่งมีขนาดอิทธิพลระดับมาก ในขณะที่ทักษะการกระโดดขาเดียว ($F = 1.90, p = .17$, Partial $\eta^2 = .03$) และทักษะการกระโดดไปข้างหน้า ($F = 1.92, p = .17$, Partial $\eta^2 = .03$) มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดอิทธิพลระดับน้อย (ตาราง 2)

ตาราง 2

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานหลังการทดลองระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมที่มีคะแนนก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม

รายการ		กลุ่มทดลอง $n = 30$ ($M \pm SD$)	กลุ่มควบคุม $n = 31$ ($M \pm SD$)	F	p	Partial η^2
ทักษะการ	วิ่ง	7.32 $\pm$ 0.27	6.31 $\pm$ 0.26	5.13	.03*	.08
เคลื่อนไหว	วิ่งควมบ้า	7.09 $\pm$ 0.23	6.10 $\pm$ 0.22	9.18	.01**	.17
พื้นฐาน	กระโดดขาเดียว	6.02 $\pm$ 0.23	5.56 $\pm$ 0.22	1.90	.17	.03
(คะแนน)	ก้าวกระโดดสลับขา	5.54 $\pm$ 0.15	4.58 $\pm$ 0.15	19.89	<.01**	.23
	กระโดดไปข้างหน้า	6.85 $\pm$ 0.20	6.47 $\pm$ 0.19	1.92	.17	.03
	วิ่งก้าวเท้าไปด้านข้าง	7.76 $\pm$ 0.18	6.68 $\pm$ 0.17	18.62	<.01**	.24
ผลรวมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน		40.39 $\pm$ 0.88	35.88 $\pm$ 0.87	13.34	<.01**	.19

หมายเหตุ. * $p < .05$, ** $p < .01$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติที่มีต่อทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษา มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ก่อนดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยภาพรวมไม่แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าตัวอย่างทั้งสองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมก่อนการจัดการเรียนรู้ใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะพบว่า บางทักษะ ได้แก่ ทักษะวิ่ง ทักษะกระโดดขาเดียว และทักษะวิ่งก้าวเท้าไปด้านข้างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ความแตกต่างของแต่ละทักษะอาจเกิดจากประสบการณ์เคลื่อนไหวเดิมของนักเรียนรายบุคคล เนื่องจากทักษะดังกล่าวเป็นทักษะพื้นฐานที่นักเรียนประถมศึกษาหมักได้รับการฝึกฝนจากกิจกรรมในชีวิตประจำวัน การเล่นกีฬา และการเล่นอิสระนอกห้องเรียน ซึ่งนักเรียนแต่ละคนอาจได้รับโอกาสและการส่งเสริมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ระดับคะแนนในบางทักษะแตกต่างกัน

ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Donnelly et al. (2016) ที่อธิบายว่า ความแตกต่างของทักษะการเคลื่อนไหวระหว่างเด็กแต่ละคนเป็นเรื่องปกติ แม้ว่าลำดับของการพัฒนาจะมีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยปัจจัยส่งผลต่อความแตกต่างดังกล่าวประกอบด้วย ปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนจากครอบครัวและโรงเรียน และโอกาสในการฝึกฝน และปัจจัยทางชีววิทยา ได้แก่ วุฒิภาวะด้านการรับรู้การเคลื่อนไหว และสภาพร่างกายโดยรวม นอกจากนี้ความแตกต่างของบางทักษะก่อนการทดลองอาจเกิดจากผู้วิจัยไม่สามารถที่จะดำเนินการควบคุมโดยการออกแบบการทดลองได้ เช่น การทำให้ตัวอย่างมีความเหมือนกันหรือเท่าเทียมกัน การควบคุมโดยการวางแผนการทดลอง ทำให้ยังคงมีความแปรปรวนของตัวแปรบางประการหลงเหลืออยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เพื่อควบคุมอิทธิพลของคะแนนก่อนการทดลอง และเพิ่มความแม่นยำในการเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ อรพิน พัฒนผล และ วรณี สุจิตร์จุล (2566) ที่ระบุว่า วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) เป็นวิธีการที่จะช่วยลดอิทธิพลของตัวแปรแทรกซ้อนในงานวิจัยทางการศึกษา โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างได้ตั้งแต่ต้น เนื่องจากสามารถปรับค่าคะแนนหลังการทดลองโดยคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลอง ทำให้ผลการวิจัยมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานและกลุ่มที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษาแบบปกติ

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานหรือการจัดการเรียนรู้พลศึกษาแบบปกติล้วนส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนได้รับโอกาสในการฝึกปฏิบัติทักษะอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ได้รับคำแนะนำและการเสริมแรงจากครูผู้สอน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ Goodway et al. (2021) ระบุว่า การพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้าน

ชีวภาพ สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์การเคลื่อนไหว โดยเด็กที่ได้รับโอกาสในการฝึกปฏิบัติอย่างเหมาะสม และต่อเนืองจะมีแนวโน้มพัฒนาความสามารถด้านการเคลื่อนไหวได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ Logan et al. (2018) ยังชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เคลื่อนไหวอย่างหลากหลายและมีความหมายช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหลังการทดลองระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้พลศึกษา

ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติมีประสิทธิภาพสูงกว่าการจัดการเรียนรู้พลศึกษาแบบปกติในการส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่นที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างกระตือรือร้น นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านสถานการณ์สมมติที่เชื่อมโยงกับจินตนาการ การแสดงออกทางร่างกาย และการสื่อสารทำให้การเคลื่อนไหวมีความหมายมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ ความสนุกสนาน และความตั้งใจในการฝึกฝนทักษะ สอดคล้องกับแนวคิดของ Casey and Goodyear (2015) เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในพลศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการทำงานร่วมกัน สามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้งด้านทักษะ และด้านสังคมได้ครบถ้วนมากกว่าการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้งานวิจัยของ Dyson et al. (2004) ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาพลศึกษา เช่น การเรียนรู้ผ่านสถานการณ์หรือบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวและความมั่นใจในการเคลื่อนไหวของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมด้านทักษะการเคลื่อนไหวสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะพบว่าทักษะการกระโดดขาเดียวและทักษะการกระโดดไปข้างหน้าของกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทักษะดังกล่าวเป็นทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานที่นักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานอยู่แล้วจากกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ทำให้การพัฒนาของทั้งสองกลุ่มเป็นไปในระดับใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับ Goodway et al. (2021) ซึ่งอธิบายว่า ช่วงวัยเด็กตอนต้นเป็นระยะสำคัญของการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น การวิ่งและการกระโดด โดยเด็กสามารถพัฒนาทักษะเหล่านี้ผ่านการเล่นและกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง แม้ไม่มีการจัดโปรแกรมฝึกอย่างเป็นระบบนอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในเชิงกลไกของร่างกาย ทักษะการกระโดดขาเดียว และการกระโดดไปข้างหน้า ต้องอาศัยความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา การควบคุมแรง การทรงตัว และการประสานงานของระบบประสาทและกล้ามเนื้อ ซึ่งอยู่ภายใต้พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวที่ยังไม่สมบูรณ์เต็มที่ในเด็กวัยประถมศึกษา (Robinson et al., 2015) อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับข้อจำกัดด้านการควบคุมการเคลื่อนไหวและการทรงตัวของร่างกาย ซึ่งยังพัฒนาอย่างต่อเนื่องในวัยนี้ (WorldSupporter, n.d.) ส่งผลให้การแสดงทักษะมีข้อจำกัดและความแปรปรวน

สูงในเด็กวัยประถมศึกษาตอนต้น ขณะเดียวกัน Goodway et al. (2003) ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานให้เกิดความแตกต่างอย่างชัดเจนจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาและการฝึกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจยาวนานกว่าระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้เห็นเพียงแนวโน้มของการพัฒนา แต่ยังไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดความแตกต่างทางสถิติระหว่างกลุ่มได้อย่างชัดเจนในระยะเวลาสั้น

ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมเชิงระบบของ Bryce (2021) ซึ่งศึกษาประสิทธิผลของการจัดโปรแกรมฝึกทักษะการเคลื่อนไหวในบริบทโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีและไม่มีพัฒนาการล่าช้า โดยรายงานว่าการโปรแกรมที่มีประสิทธิผลส่วนใหญ่มีดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ และมีความถี่ในการฝึกประมาณ 60–120 นาทีต่อสัปดาห์ จึงจะสามารถตรวจพบการเปลี่ยนแปลงของทักษะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทำนองเดียวกัน ผลการวิเคราะห์ทอิกมานของ Yang et al. (2025) ซึ่งศึกษาผลของโปรแกรมกิจกรรมทางกายต่อการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในเด็กอายุ 3–7 ปี พบว่าโปรแกรมกิจกรรมทางกายส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อทักษะการวิ่งและการกระโดดไปข้างหน้า โดยเฉพาะโปรแกรมที่มีความถี่ไม่น้อยกว่า 90 นาทีต่อสัปดาห์ และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่เกิน 12 สัปดาห์ ซึ่ง Ali et al. (2021) รายงานว่าโปรแกรมกิจกรรมทางกายที่มีโครงสร้างและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ สามารถส่งผลให้ทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น ทักษะการเคลื่อนที่ รวมถึงการกระโดดไปข้างหน้าและกระโดดขาเดียวมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่นิทานมีแนวโน้มส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษาได้ดีกว่าการสอนแบบปกติ แม้ว่าบางทักษะจะไม่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม ทั้งนี้ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า แม้โปรแกรมดังกล่าวจะส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ระยะเวลาในการดำเนินการเพียง 4 สัปดาห์อาจยังไม่เพียงพอที่จะก่อให้เกิดความแตกต่างทางสถิติอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในทักษะที่ผู้เรียนมีพื้นฐานเดิมจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว เช่น ทักษะการกระโดด ดังนั้น การพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวให้ปรากฏผลอย่างเด่นชัดจึงควรอาศัยการจัดกิจกรรมที่เป็นระบบ มีความต่อเนื่อง และดำเนินการในระยะเวลาที่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่นิทานส่งผลให้คะแนนทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น

1. ควรเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินการวิจัยและการจัดการเรียนรู้ ทั้งในด้านการฝึกซ้อมเล่าเรื่องนิทาน การเตรียมสถานที่ การจัดเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมต่อการปฏิบัติกิจกรรม เนื่องจากการจัดการเรียนรู้พลศึกษาโดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวตามสถานการณ์สมมติ

2. ควรออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ใกล้ตัวของผู้เรียน เช่น การสมมติบทบาทเป็นสัตว์หรือตัวละครในนิทาน เพื่อส่งเสริมการเคลื่อนไหวอย่างเป็นธรรมชาติ และกระตุ้นการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดบางประการ ได้แก่ ตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นเดียวและมาจากโรงเรียนเดียว ซึ่งอาจจำกัดการอ้างอิงผลไปยังประชากรอื่น อีกทั้งระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ค่อนข้างสั้น จึงอาจยังไม่สะท้อนผลการพัฒนาทักษะในระยะยาวได้อย่างชัดเจน ดังนั้น

1. ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้ยาวนานขึ้น เช่น 8-12 สัปดาห์ เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ต่อการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในระยะยาว รวมถึงศึกษาความคงทนของการเรียนรู้หลังสิ้นสุดการทดลอง

2. ควรศึกษากับตัวอย่างในระดับชั้นหรือช่วงวัยอื่น เช่น ระดับปฐมวัยหรือมัธยมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานในบริบทที่แตกต่างกัน และเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงผล

3. ควรเพิ่มตัวแปรตามด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน เช่น แรงจูงใจในการเรียนรู้ ความมั่นใจในการเคลื่อนไหว หรือทักษะทางสังคม เพื่อให้เห็นผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานในมิติที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กลุ่มงานวิจัยพฤติกรรมและปรากฏการณ์สังคม. (2566, 20 มีนาคม). *บทวิเคราะห์ : สถานการณ์กิจกรรมทางกายของประชากรไทย ปี 2565 และแนวทางส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ปี 2566*. ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค), สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. <https://tpak.or.th/th/article/647>

ชยูนันท์ ไทรศักดิ์สิทธิ์. (2562). *ผลการจัดการเรียนรู้พลศึกษาด้วยการฝึกแบบสถานีที่มีต่อทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. คลังปัญญาจุฬาฯ. <https://doi.org/10.58837/CHULA.THE.2019.1422>

- ทิตนา แคมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 21). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุชนาถ น้อยอาษา. (2566). ผลการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติประกอบการเล่นิทานเพื่อส่งเสริมการจดจำใส่ใจของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 2/1 โรงเรียนคลองบางน้ำจืด. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 1(2), 61-71. <https://so13.tci-thaijo.org/index.php/DRUEDJ/article/view/1012>
- ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค). (2563). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมทางกายในประเทศไทย*. ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค), สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. <https://dol.thaihealth.or.th/File/media/760d6ab0-bc6c-4ea2-a8be-76cdcdb301e1.pdf>
- สินีนางู แสงแพง และ ปัทมาวดี เล่ห์มงคล. (2563). ผลของการจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบบทบาทสมมติเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในเด็กปฐมวัย. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 26(1), 117-130. <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/view/194116>
- อรพิน พัฒนาผล และ วรณี สุจิตร์จุล (2566). แนวทางการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมในการวิจัยทางการศึกษา. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 5(1), 1-11. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/265293>

ภาษาอังกฤษ

- Ali, A., McLachlan, C., Mugridge, O., McLaughlin, T., Conlon, C., & Clarke, L. (2021). The effect of a 10-week physical activity programme on fundamental movement skills in 3–4-year-old children within early childhood education centres. *Children*, 8(6), Article 440. <https://doi.org/10.3390/children8060440>
- Bremer, E., & Cairney, J. (2018). Fundamental movement skills and health-related outcomes: A narrative review of longitudinal and intervention studies targeting typically developing children. *American Journal of Lifestyle Medicine*, 12(2), 148–159. <https://doi.org/10.1177/1559827616640196>
- Bryce, C. J. C. (2021). School based motor skill interventions for developmentally delayed and non-delayed children. *Global Pediatric Health*. 8, 1–8. <https://doi.org/10.1177/2333794X211057707>
- Casey, A., & Goodyear, V. A. (2015). Can cooperative learning achieve the four learning outcomes of physical education? A review of literature, *Quest*, 67(1), 56-72, <https://doi.org/10.1080/00336297.2014.984733>

- Clark, J. E., Clements, R. L., Guddemi, M., Morgan, D. W., Pica, R., Pivarnik, J. M., Rudisill, M., Small, E., & Virgilio, S. J. (2002). *Active start: A statement of physical activity guidelines for children birth to five years*. AAHPERD Publications. <https://eric.ed.gov/?id=ED463054>
- Donnelly, J. E., Hillman, C. H., Castelli, D., Etnier, J. L., Lee, S., Tomporowski, P., Lambourne, K., & Szabo-Reed, A. N. (2016). Physical activity, fitness, cognitive function, and academic achievement in children: A systematic review. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 48(6), 1197-1222. <https://doi.org/10.1249/MSS.0000000000000901>
- Dyson, B., Griffin, L. L., & Hastie, P. (2004). Sport education, tactical games, and cooperative learning: Theoretical and pedagogical considerations. *Quest*, 56, 226-240. <https://doi.org/10.1080/00336297.2004.10491823>
- Donnelly, F. C., Mueller, S. S., & Gallahue, D. L. (2016). *Developmental physical education for all children: Theory into practice* (5th ed.). Human Kinetics. https://books.google.co.th/books/about/Developmental_Physical_Education_for_All.html?id=YPR6DwAAQBAJ&redir_esc=y
- Goodway, J. D., Ozmun, J. C., & Gallahue, D. L. (2021). *Understanding motor development: Infants, children, adolescents, adults* (8th ed.). Jones & Bartlett Learning. <https://books.google.com.co/books?id=h5KwDwAAQBAJ&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>
- Ginsburg, K. R., the Committee on Communications, & the Committee on Psychosocial Aspects of Child and Family Health. (2007). The importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds. *Pediatrics*, 119(1), 182-191. <https://doi.org/10.1542/peds.2006-2697>
- Goodway, J. D., Crowe, H., & Ward, P. (2003). Effects of motor skill instruction on fundamental motor skill development. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 20(3), 298-314. <https://doi.org/10.1123/apaq.20.3.298>
- Hardy, L. L., Ding, D., Peralta, L. R., Mhrshahi, S., & Merom, D. (2018). Association between sitting, screen time, fitness domains, and fundamental motor skills in children aged 5-16 years: Cross-sectional population study. *Journal of Physical Activity and Health*, 15(12), 933-940. <https://doi.org/10.1123/jpah.2017-0620>

- Logan, S. W., Ross, S. M., Chee, K., Stodden, D. F., & Robinson, L. E. (2018). Fundamental motor skills: A systematic review of terminology. *Journal of Sports Sciences*, 36(7), 781-796. <https://doi.org/10.1080/02640414.2017.1340660>
- Nesbitt, D., & Bullard, D. (2021). Understanding fundamental movement skills. *Strategies*, 34(3), 5-10. <https://doi.org/10.1080/08924562.2021.1896909>
- Pesce, C., Masci, I., Marchetti, R., Vazou, S., Säakslahti, A., & Tomporowski, P. D. (2016). Deliberate play and preparation jointly benefit motor and cognitive development: Mediated and moderated effects. *Frontiers in Psychology*, 7, Article 349. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00349>
- Poitras, V. J., Gray, C. E., Borghese, M. M., Carson, V., Chaput, J.-P., Janssen, I., Katzmarzyk, P. T., Pate, R. R., Gorber, S. C., Kho, M. E., Sampson, M., & Tremblay, M. S. (2016). Systematic review of the relationships between objectively measured physical activity and health indicators in school-aged children and youth. *Applied Physiology, Nutrition, and Metabolism*, 41(Suppl. 3), S197-S239. <https://doi.org/10.1139/apnm-2015-0663>
- Robinson, L. E., Stodden, D. F., Barnett, L. M., Lopes, V. P., Logan, S. W., Rodrigues, L. P., & D'Hondt, E. (2015). Motor competence and its effect on positive developmental trajectories of health. *Sports Medicine*, 45, 1273–1284. <https://doi.org/10.1007/s40279-015-0351-6>
- Samalot-Rivera, A. (2014). Role playing in physical education to teach in the affective domain. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 85(2), 41-43. <https://doi.org/10.1080/07303084.2014.866834>
- Sibley, B. A., & Etnier, J. L. (2003). The relationship between physical activity and cognition in children: A meta-analysis. *Pediatric Exercise Science*, 15(3), 243-256. <https://doi.org/10.1123/pes.15.3.243>
- Tremblay, M. S., Barnes, J. D., González, S. A., Katzmarzyk, P. T., Onywera, V. O., Reilly, J. J., Tomkinson, G. R., & Global Matrix 2.0 Research Team. (2016). Global matrix 2.0: Report card grades on the physical activity of children and youth comparing 38 countries. *Journal of Physical Activity and Health*, 13(Suppl. 2), S343-S366. <https://doi.org/10.1123/jpah.2016-0594>
- Ulrich, D. A. (2019). *Test of Gross Motor Development (3rd ed.)*. PRO-ED.

World Health Organization. (2019). *Guidelines on physical activity, sedentary behaviour and sleep for children under 5 years of age*. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241550536>

WorldSupporter. (n.d.). *Article summary of the development of motor behavior by Adolph & Franchak - 2017 - Chapter*. <https://www.worldsupporter.org/en/chapter/86687-article-summary-development-motor-behavior-adolph-franchak-2017-chapter>

Yang, Y., Mao, X., Li, W., Wang, B., & Fan, L. (2025). A meta-analysis of the effect of physical activity programs on fundamental movement skills in 3–7-year-old children. *Frontiers in Public Health*, 12, Article 1489141. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2024.1489141>